

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ М'ЯСНИХ ГЕНОТИПІВ СВИНЕЙ ПРИ РІЗНИХ МЕТОДАХ РОЗВЕДЕННЯ В УМОВАХ СГПП «ТЕХМЕТ-ЮГ» МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*С. М. Галімов, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет, Україна*

У статті наведено відтворювальні якості чистопородних та помісних свиноматок. Під час дослідження було проаналізовано продуктивність свиноматок чистопородних та помісних. Встановлено, що тварини м'ясних генотипів відзначаються високим рівнем відтворювальної здатності, як при чистопородному так помісному розведенні.

У СГПП «Техмет-Юг» Миколаївської області, яке займається отриманням товарної свинини відповідної якості, технологічні умови утримання, розведення і годівлі тварин відповідають сучасним вимогам ведення свинарства.

Ключові слова: відтворювальні якості, багатоплідність, збереженість, велика біла, червона білопояса, порода ландрас, п'єтрен, чистопородне розведення, схрещування.

Постановка проблеми. Використання м'ясних генотипів чистопородних та помісних тварин, що відселекціоновані за рядом господарсько корисних ознак, є одним із основних методів підвищення продуктивності тварин та збільшення виробництва свинини відповідної якості [2, 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найвищий ефект гетерозису досягається при використанні існуючих зарубіжних та створених нових вітчизняних генотипів свиней, які володіють високим ступенем комбінаційної мінливості. З цією метою використовують свиней великої білої породи зарубіжної селекції, червоної білопоясої, ландрас, дюрок та п'єтрен, які характеризуються високими м'ясними якостями та відповідною скоростиглістю. Однак при цьому часто спостерігається велика мінливість ефекту гетерозису, який змінюється від справжнього гетерозису до гетерозиготної депресії. Доведено, що значного ефекту гетерозису вдається досягати лише за використання у схрещуванні спеціально відселекціонованих та перевірених на комбінаційну здатність материнських і батьківських форм свиней [1, 4].

Такий підхід до вибору материнської форми свиней дає можливість виявити найбільш оптимальні породні поєднання, застосування яких при промисловому схрещуванні та гібридизації дає можливість суттєво підвищити продуктивність тварин [6, 7].

У зв'язку з цим дослідження, спрямовані на виявлення найбільш ефективних поєднань генотипів існуючих та створених нових спеціалізованих порід та типів свиней, є актуальними та мають важливе наукове й практичне значення.

Мета досліджень – проаналізувати найбільш ефективні варіанти використання м'ясних генотипів вітчизняного та зарубіжного походження, таких як: велика біла, червона білопояса, ландрас, дюррок та їх породно-лінійні гібриди (F_1), таких як велика біла \times ландрас, червона білопояса \times велика біла, дюррок \times велика біла в поєднанні з кнурами м'ясних генотипів зарубіжного походження для виявлення найбільш оптимального варіанту схрещування для подальшого отримання товарного поголів'я.

Матеріал та методика досліджень. Дослідження за темою роботи проводили упродовж 2014 року в умовах СГПП «Техмет-Юг» Жовтневого району Миколаївської області з використанням сучасних елементів технології утримання, розведення та годівлі. Піддослідні тварини були чистопородні (велика біла, ландрас, червона білопояса) та поєднання великої білої \times ландрас (ВБ \times Л), червоної білопоясої \times великої білої (ЧБП \times ВБ), дюррок \times велика біла (Д \times ВБ).

Під час досліду проаналізували відтворювальні якості свиноматок великої білої породи (ВБ), червоної білопоясої (ЧБП), ландрас (Л) та породно-лінійні гібриди, які за комплексним оцінюванням відповідали вимогам I класу та класу еліта. З піддослідних свиноматок за принципом аналогів сформувавали 9 груп: I група – чистопородні велика біла; II група – чистопородні ландраси; III група – помісні від поєднання ЧБП з кнурами великої білої; IV група – помісні від поєднання свиноматок великої білої та кнурів породи ландрас; V група – від поєднання свиноматок породи ландрас з кнурами великої білої породи; VI група – від поєднання свиноматок червоної білопоясої з кнурами породи п'єтрен; VII група – від поєднання помісних свиноматок дюррок \times велика біла з кнурами породи п'єтрен; VIII група – велика біла \times ландрас з кнурами породи п'єтрен; IX група – червона білопояса \times велика біла з кнурами породи п'єтрен.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відтворювальну здатність свиноматок оцінювали за багатоплідністю, збереженістю та масою гнізда при відлученні.

За даними таблиці, всі свиноматки при чистопородному розведенні та схрещуванні характеризувалися високими відтворювальними якостями, що зумовлено високим рівнем годівлі і створенням належних умов утримання тварин у господарстві.

Використання свиноматок від поєднання велика біла \times ландрас сприяло підвищенню їх багатоплідності на 1,1 голови, або відповідно на

10% порівняно з показником свиноматок великої білої породи. А тварини шостої групи (ЧБП × П) проявили багатоплідність на 0,16 голови меншу, ніж свиноматки контрольної групи різниця вірогідна.

Таблиця

Характеристика відтворювальних якостей піддослідних свиноматок

№ п/п	Порода та породність маток	Порода кнура	n	Кількість народжених поросят, гол.		Середня жива маса при відлученні в 30 днів, кг	Збереженість, %
				всього	в т.ч. живих		
1к.	ВБ	ВБ	35	10,10±0,43	9,89±0,38	7,64±0,92	81,2±1,36
2	Л	Л	16	11,75±0,52	10,63±0,25	8,54±0,53*	83,7±4,56
3	ЧБП	ВБ	24	10,64±0,58*	10,34±0,58*	9,46±0,68*	86,8±3,54*
4	ВБ	Л	47	11,72±0,62*	10,78±0,36	7,62±0,61	89,2±3,21*
5	Л	ВБ	42	11,71±0,26*	10,84±0,24*	8,23±0,31	87,6±2,54*
6	ЧБП	П	13	9,69±0,43	9,23±0,38	9,77±0,92*	94,2±1,36*
7	Д×ВБ	П	12	11,83±0,58*	10,96±0,58*	8,46±0,68	86,8±3,54*
8	ВБ×Л	П	85	11,91±0,26*	10,84±0,24*	8,99±0,31*	89,6±2,54*
9	ЧБП×ВБ	П	20	11,20±0,48*	10,55±0,51*	8,58±0,65	89,5±1,87*

Примітка: к – тварини контрольної групи; ВБ – велика біла; ЧБП – червона білопояса порода; Л – ландрас; Д – дюрк; П – п'єрен, (*P<0,05).

Головним критерієм продуктивності свиноматок, як відомо, вважають показник живої маси їх приплоду при відлученні, середня маса поросят в 28-денному віці найбільша є в тварин від поєднання (ЧБП × П), що становить 9,77±0,92 кг, що пояснюється ефектом гетерозису при міжпородному розведенні для отримання високоякісного товарного молодняка.

Збереженість поросят при відлученні має економічне значення. У ході наших досліджень встановили, що найбільшу збереженість мали тварини шостої дослідної групи (94,2±1,36%), найменшу – I групи 81,2±1,36%.

Висновки. Матки сучасних м'ясних генотипів велика біла, ландрас, червона білопояса та їх поєднання відзначаються достатньо високим рівнем відтворювальних якостей свиноматок, що дозволяє використовувати їх в системах схрещування та гібридизації в якості материнської та проміжної батьківської форм. Високий рівень відтворювальних якостей маток порід велика біла та ландрас як при чистопорідному розведенні, так і за двопородного поєднання вказує на доцільність їх широкого використання в системах схрещування та гібридизації в умовах товарних господарств.

Список використаних джерел:

1. Герасимов В. И. Целесообразное сочетание пород при скрещивании свиней / В. И. Герасимов, Т. Н. Данилова, Е. В. Пронь // Шляхи підвищення виробництва та поліпшення якості свинини : тези доп. міжнар. вироб.-практ. конф. — Х., 1995. — С. 59—60.
2. Хохлов А. М. Генетичний моніторинг domestикації свиней : Навч. посіб. — Харків : Еспада, 2004. — 128с.
3. Церенюк О. М. Модифікація імпортного генетичного матеріалу в Україні : [монографія] / О. М. Церенюк ; ІТ НААН. — Х., 2009. — 248 с.
4. Використання та удосконалення генотипу свиней в умовах ТОВ «Таврійські свині» / [В. С. Топиха, В. Я. Лихач, С. І. Луговой, О. І. Загайкан] // Науковий вісник «Асканія-Нова». — 2012. — Вип. 5. — Ч. II. — С. 283—289.
5. Беконні якості свиней породи ландрас / [В. С. Топиха, І. В. Коновалов, С. І. Луговой, В. Я. Лихач] // Таврійський науковий вісник : зб. наук. праць Херсонського ДАУ. — Херсон. 2012. — Вип. 78. — Т. 1, Ч. 2. — С. 200—205.
6. Халак В. І. Репродуктивні якості свиноматок заводського типу «Голубівський» залежно від батьківських форм / В. І. Халак, В. О. Гравченко, В. Ф. Зельдін // Тваринництво України. — 2006. — № 4. — С. 13—15.
7. Шейко І. П. Генетические методы интенсификации селекционного процесса в свиноводстве : [монографія] / І. П. Шейко, Т. І. Епишко. — Жодино : РУП «Ин-т животноводства НАН Беларуси», 2006. — 197 с.

С. Н. Галимов Анализ использование мясных генотипов свиней при разных методах разведения в условиях СХЧП «Техмет-Юг» Николаевской области.

В статье приведены воспроизводительные качества чистопородных и поместных свиноматок мясных генотипов отечественного и зарубежного происхождения. В ходе исследования были проанализированы воспроизводительность свиноматок чистопородных и поместных. Установлено, что животные мясных генотипов отличаются высоким уровнем воспроизводительной способности как при чистопородном, так и поместном разведении.

В СХЧП «Техмет-Юг» Николаевской области, которое занимается получением соответствующего качества товарной свинины, технологические условия размножения, содержания и кормления соответствуют современным требованиям.

Ключевые слова: *воспроизводительные качества, многоплодие, сохранность, порода, чистопородное разведение, скрещивание.*

S. Galimov. Analysis of meat pigs genotypes using different methods of dilution conditions APC «Tehmet-Yug», Mykolaiv region.

In the article the reproduction quality of purebred and local sows are discussed. During the study it was analyzed the performance of purebred and local sows. It was established that animal meat genotypes have high levels of reproductive ability as well as local thoroughbred breeding.

APC «Tehmet-Yug», Mykolayiv region, which is engaged in obtaining relevant commodity of qualitative pork quality had shown the high technological conditions of breeding and feeding of pigs.

Key words: *reproduction quality, multiple, survival, great white, Landrace breed, p'yetren, pure breeding, mating.*